

A MÁSODIK MAGYAR KÖZTÁRSASÁGRÓL

(1946. február 1.)

**Online konferencia
2021. január 30. (szombat) 10.00-14.00**

75 évvel ezelőtt sorsfordító események zajlottak Magyarországon. Az antifasiszta koalíció győzelme és a tengelyhatalmak veresége kihatott Kelet-Közép-Európa, s benne hazánk államformájának kérdésére is. 1945 nyarára az egész ország területén kiépült a versengő többpártrendszer, amelyet az 1945. november 4-i parlamenti választások legitimáltak. A választásokat szabadnak és tisztának tartotta nemcsak a hazai lakosság, de a nemzetközi sajtó és a legfontosabb tényezők – hazánk korlátozott függetlensége miatt –, az antifasiszta koalíció nagyhatalmai. A választások után – bár a választási kampányban erről nemigen volt szó – napirendre került az államforma kérdése. A koalíciós kormány megalakulását követően megkezdődő tárgyalások vitái után a pártok elfogadták a köztársaság kikiáltásáról szóló törvényjavaslatot, amelyet Tildy Zoltán miniszterelnök terjesztett a parlament 1946. január 24-i ülése elé. A január 30-i általános, valamint a másnapi részletes vitát követően a törvényt megszavazták, s még aznapi hatállyal kihirdették. Február elsején Tildy Zoltánt közfelkiáltással köztársasági elnökké választották, és kikiáltották a Magyar Köztársaságot. A köztársasági törvény a 20. századi magyar történelem egyik legfontosabb közjogi és politikai alkotása. Véget vetett egy 900 éves uralkodó osztály uralmának, és mindenkit beengedett a politika bástyái mögé. A törvény elválasztotta Magyarországot a királyságtól, illetve a király nélküli királyságtól. Korszakalkotónak tekinthető a törvény azért is, mert a magyar történelemben először rögzítette és nevezte meg konkrétan azokat a szabadságjogokat, amelyekkel a hagyományos demokráciák élvonalába emelte Magyarországot.

A 2010-es választásokat kétharmados többséggel megnyerő kormánypártok új Alaptörvényt léptettek életbe, totálisan újraírva a teljes magyar jogrendszert. Az alkotmányos intézmények közötti viták kiéleződtek. Voltak, akik temették a jogállamot, a fékek és egyensúlyok rendszerét. Ma a belső kihívások mellett szembe kell nézni az Európában egyre markánsabban megjelenő föderalista törekvésekkel. Ki mondja ki az utolsó szót az európai jog és a nemzetállami alkotmány konfliktusában? Meddig mehet el a parlament és a kormány az alapjogok korlátozásában?

Konferenciánk eltér a hagyományos megemlékezésektől. Tiszteleg a 75 évvel ezelőtti események előtt, előadóink kísérletet tesznek azok időtálló értékeinek bemutatására. Célunk az is, hogy a 2022. évi országgyűlési választásokon közös fellépésre szövetkezett pártok az évforduló lehetőségét kihasználva kifejthessék a negyedik Magyar Köztársaság általuk legfontosabbnak tartott alkotórészeire vonatkozó elképzelésüket.

Időpont: 2021. január 30. (szombat) 10.00-14.00

Online bejelentkezés: 9.50-től

*A konferencián előzetes regisztrációval lehet részt venni. Résztvételi szándékukat kérjük, a **vilma.boros@szdi.hu** címen jelezzék **január 29-én 17 óráig**. A regisztrációt követően e-mailben biztosítunk csatlakozást a **Zoom** programmal lebonyolított eseményre.*

PROGRAM

10.00: Megnyitó

Egry Gábor történész, az MTA doktora, a Politikatörténeti Intézet főigazgatója

10.05: AZ ÚJ MAGYAR KÖZTÁRSASÁGRÓL

Hiller István történész, az Országgyűlés alelnöke

10.25: A MÁSODIK KÖZTÁRSASÁG POLITIKAI RENDSZERE

Hubai László történész

10.45: A MÁSODIK KÖZTÁRSASÁG KEZDETÉRŐL

Hegy Gyula publicista, volt Európai Parlamenti képviselő

11.00: A KÖZ TÁRSASÁGAI

Standeisky Éva történész

11.20: A SZABADSÁG NÉGY ÉRTELME

Szűcs Zoltán Gábor történész

11.40: Hozzászólások

12.00: A NEGYEDIK MAGYAR KÖZTÁRSASÁG

A beszélgetést vezeti: **Harangozó Gábor**, az SZDI programigazgatója

14.00. Zárszó